

ОСНОВНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

У сучасних економічних умовах конкурентна позиція торговельних підприємств на ринку значною мірою залежить від ефективності системи управління капіталом. Питання формування, залучення та доцільного використання фінансових ресурсів є одними із найважливіших завдань управління діяльністю торговельних підприємств, що обумовлює необхідність здійснення оперативного контролю та своєчасного коригування фінансової структури капіталу підприємства, оскільки оптимальна структура капіталу дозволяє отримувати максимальний прибуток, забезпечує фінансову стійкість і високі показники ліквідності та платоспроможності підприємства. Враховуючи той факт, що позикові кошти займають левову частку в капіталі підприємств торгівлі, питання підвищення якості управління позиковим капіталом є особливо актуальним.

Управління позиковим капіталом є цілеспрямованим процесом щодо його формування з різних джерел і в різних формах у відповідності до потреб підприємства в позикових коштах на кожному етапі його фінансово-господарської діяльності.

Важливим завданням кожного суб'єкта господарювання є формування фінансової політики спрямованої на забезпечення максимізації ринкової вартості підприємства та оптимізацію внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування позикового капіталу.

Група зовнішніх джерел позикових коштів складається з довгострокових та короткострокових джерел позикового фінансового капіталу. До зовнішніх довгострокових позикових коштів належать: довгострокові кредити банків, довгострокові облігаційні позики, довгострокові кредити й позики небанківських фінансових установ, довгострокові державні цільові кредити, фінансовий лізинг, довгостроковий податковий кредит і пільги. Зовнішні короткострокові позикові фінансові ресурси використовуються при формуванні короткострокового позикового фінансового капіталу, для чого придатні насамперед короткострокові банківські кредити і товарний кредит.

До внутрішніх джерел позикових коштів входять позикові фінансові ресурси, що утворюються за рахунок відстрочених і прострочених зовнішніх довгострокових і короткострокових зобов'язань, саме: відстрочена та прострочена заборгованість за майно

в оренді, реструктуризований борг за кредитами й позиками, відстрочена податкова заборгованість, внутрішня й зовнішня кредиторська заборгованість, строк сплати якої не настав.

Необхідною умовою для забезпечення стабільного розвитку та нарощення економічного потенціалу підприємства є формування ефективного співвідношення обсягів залучення коштів із різних джерел.

Основними завданнями підвищення ефективності управління позиковим капіталом торговельних підприємств можна виділити: визначення напрямів формування позикових фінансових коштів, оцінку вартості залучення позикового капіталу з різних джерел й оптимізацію співвідношення між ними, формування операційного прибутку, тобто визначення обсягів реалізації продукції, що забезпечить беззбиткову операційну діяльність.

Важливими напрямками процесу підвищення ефективності управління позиковим капіталом на торговельних підприємствах є:

- управління залученням банківського кредиту, тобто оцінка кредитоспроможності підприємства та умов кредитування за різними видами банківських кредитних продуктів;

- управління залученням комерційного кредиту, тобто оптимізація умов залучення і використання позикових коштів, а також забезпеченням своєчасних розрахунків;

- управління внутрішньою заборгованістю, яке полягає у здійсненні аналізу внутрішньої кредиторської заборгованості підприємства, обґрунтуванні її складу в наступні періоди, визначенні періодичності та прогнозі середньої суми виплат за окремими видами заборгованості.

Підприємству торгівлі варто ретельно підходити до вибору джерел формування капіталу, намагатися оптимізувати його структуру з метою підвищення рівня фінансової стабільності, враховуючи особливості своєї діяльності.

Формування позикового капіталу є динамічним процесом, а тому існує необхідність для створення методики оцінки доцільності залучення коштів у кожному конкретному випадку. Вона має передбачати використання сукупності нормативних показників, які враховуватимуть ризики ліквідності, кредитні та операційні ризики та мають виконуватись після кожного випадку залучення коштів.